

sila, odvaha - 1.v alegórii: *Fortitudo*; pozri *Virtus*

2.predný člen kresťanského zboru v *Jeruzaleme*, ktorý mal dar *prorocstva*; pozri *apoštol Pavol*: motív Pavol vo väzení vo Filipoch; pozri *biblia*; *atribúty*, *symbols*, *alegórie a prirovnania*; *symbols odvahy, sily a vytrvalosti*; *kríž spojený*; *Vládkyňa zvierá*

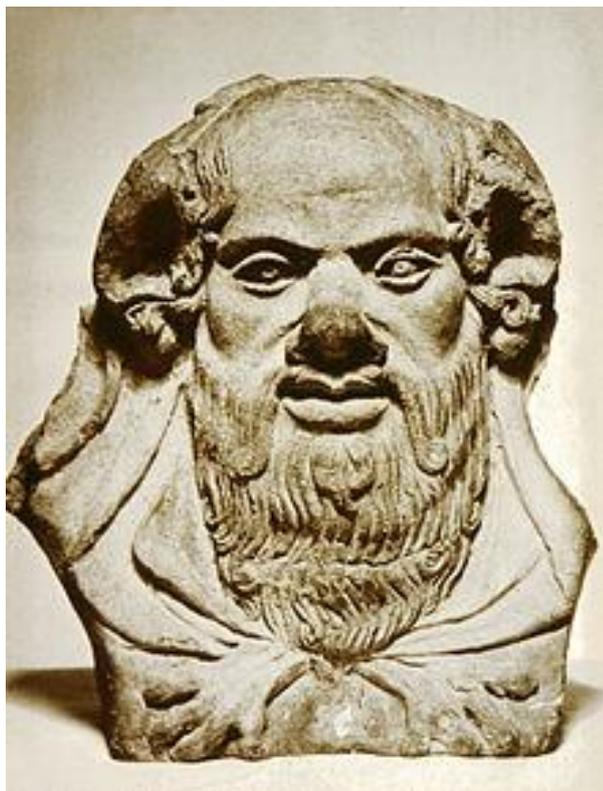
-v súvislosti s heslom *kruh*: v mongolskom umení *ornament* z prepletených kruhov a *štvorcov* symbolizuje *priateľstvo*, silu a vytrvalosť (porovnaj *olympijské kruhy*)

P. Veronese: Alegória Múdrosti a Sily alebo Omfala a Hercules (1576-1584)

sila hadia - *hadia sila*

Silén - v *gréckej mytológii* nižší boh, bôžik, *démon* plodnosti v prírode; charakteristický *zmyselnosťou*; polozviera - poločlovek, sprievodca *Dionýza*; vo výtvarnom poňatí aj v mytologickej symbolike podobný *satyrovi*, *Panovi* a iným vegetatívnym démonom; zobrazovaný aj ako vínom opojený stavec (A. Van Dyck), starší *satyr*, zobrazovaný vtedy na *oslovi*; obľúbený spoločník *Najád*; za jeho predchodcu niektorí bádatelia považujú egyptského *Besa*; pozri *Folos*, *Marsyas*; *bohovia plodnosti*; *pudovosť*, *žiadostivosť*, *chlipnosť*

Silén (etruský antefix, 4.st.pr.Kr.)

A. Veneziano: Sprievod Silénov (1520-1525)

G. Bonasone: Dvaja satyrovia a privádzajú Siléna pred kráľa Midasa (rytina, 1531-1576)

G. Bonasone ?: Dvaja satyrovia vedú Siléna ku kráľovi Midasovi (rytina, 16.st.)

A. Van Dyck: Opitý Silén (1610-1650)

P. P. Rubens: Opitý Silén (17.st.)

J. de Ribera: Opitý Silén (1626)

A. Coypel: Silénus postriekaný černicami od Egle (17.-18.st.)

J. de Ribera: Opitý Silén (lept a rytina, 1620)

G. van Honthorst: Triumf Siléna (17.st.)

Silesia - národná *personifikácia* Sliezska; odvodená z *Bohemie*, zobrazovaná s atribútom *sliezskej orlice*, lipovej halúžky alebo *lipy*; pozri *atribúty, symboly, alegórie a personifikácie; symboly a personifikácie národné*

silex - Täubl: celistvá odroda *kremeňa*, okrovo-žltý s červenými pásikmi alebo škvrnami; nálezisko: Francúzsko; pozri *drahokamy a polodrahokamy*

silica - pozri *myrta; balzam*

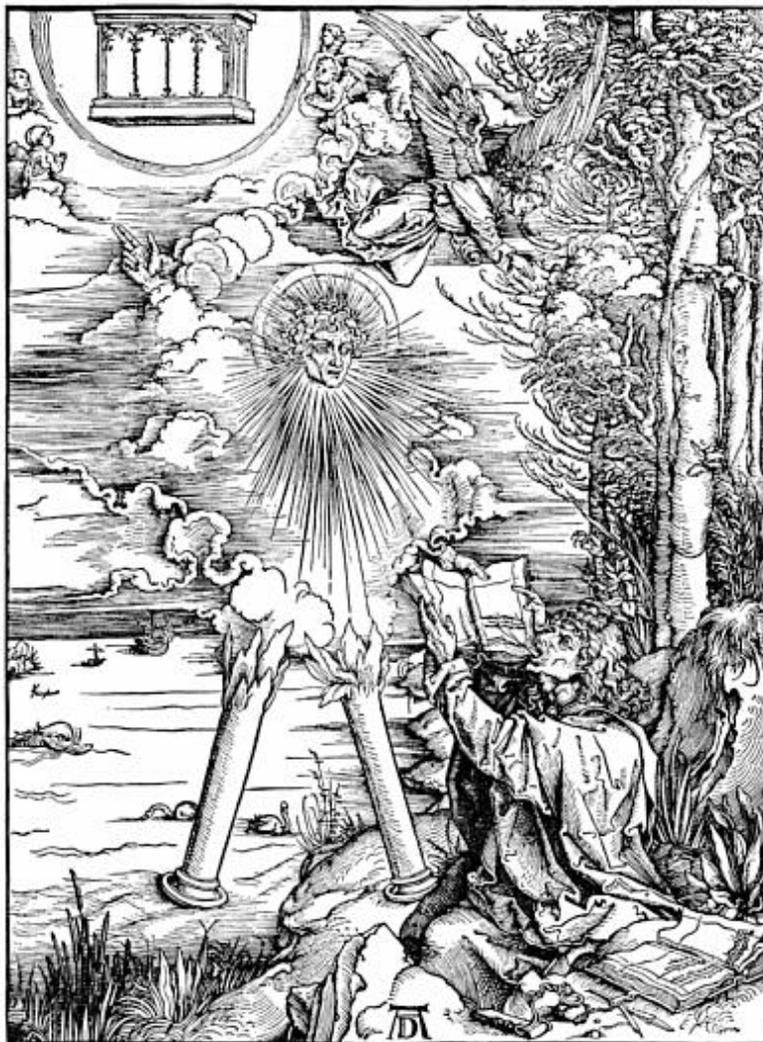
siliqua - strieborná *rímska minca*, užívaná od 4.st.; zodpovedá 1/24 *solidu*

Silný anjel - 1. *archanjel Michael*

2. ôsmy grafický list z *Apokalypsy Dürerovej*, ktorý zodpovedá *Anjelovi s otvorenou knižkou* (*Zjavenie 10,1-11*)

3. *Anjel s otvorenou knižkou* z *Otvorenia šiestej pečate* (10,1-11)

3. anjel z kapitoly *Nebeský hlas o pádu Babylonu*, totožný s *Anjelom s mlynským kameňom* (18,21): „Potom som videl aj iného anjela zostupovať z neba: mal veľkú moc a jeho sláva ožiarila zem“

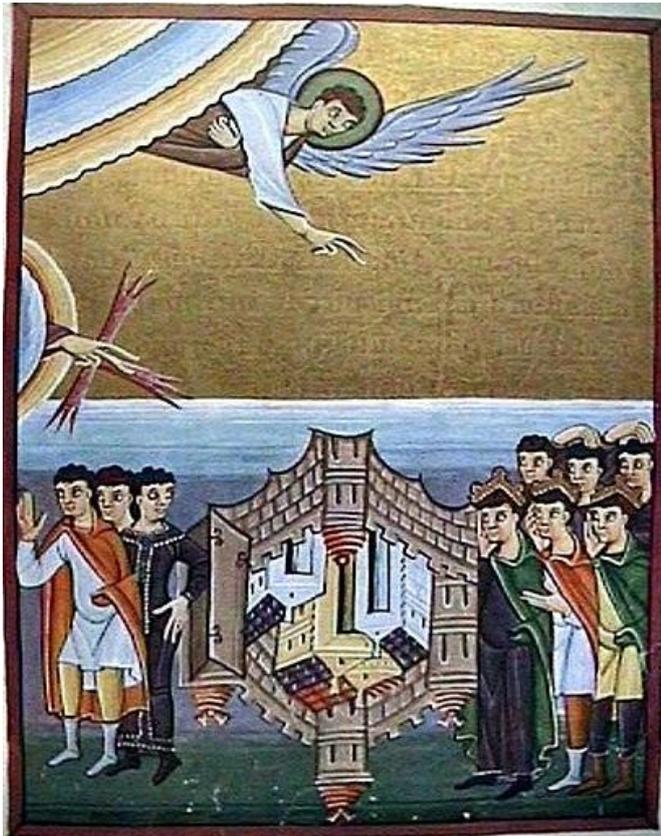

A. Dürer: Silný anjel (1496-1498)

Silný anjel o pádu Babylonu/Nebeský hlas o pádu Babylonu - alternatívny názov k *Pád Babylonu*, pomenovaný podľa verša (18,21): „**Takto prudko bude zvrhnutý Babylon**“; pozri *apokalyptické motívy*

(18,1-24. Nebeský hlas o páde Babylonu). **Pád Babylonu obsadeného démonmi** (Apokalypsa z Trieru, okolo r. 800)

(18,1-10. Nebeský hlas o páde Babylonu). **Pád Babylonu** (Bamberská apokalypsa, 1000-1020)

(18,1-17. Pád Babylonu). **Horiaci Babylon. Bohatstvo Babylonu** (Beatus Manchester, 1175)

(18,2-3; 18,4. Nebeský hlas o páde Babylonu). **Silný anjel o skaze Babylonu. Babylon príbytkom démonov a nečistých duchov** (Apokalypsa glosovaná, 1240-1250)

Silný anjel s mlynským kameňom - Anjel s mlynským kameňom

siločiar - silokrivka

Siloe/Šiloah - staroveká vodná nádrž pod *Jeruzalemom*, do ktorej stekali vody z prameňov chrámovej hory a prameňa *Gehonu*; miesto *Ježišovho* pôsobenia; 1880 nájdený starohebrejský nápis zo 700pr.Kr.; porovnaj rybník *Bethesda* so zázračnou vodou; pozri *Slepec a jeho uzdravenie, biblia*

silokrivka/silochiara - *krivka* v magnetickom poli, kde pôsobí magnetická indukcia; sila magnetickej indukcie určuje smer a hustotu silokriviek; zobrazovanie pohybu prostredníctvom silochiar bolo typickým znakom *futuristických* obrazov; pozri *čiara; matematika*

silon - obchodný názov pre syntetické polyamidové vlákno vyrábané v Československu

Silos-Beatus - Beatus Silos

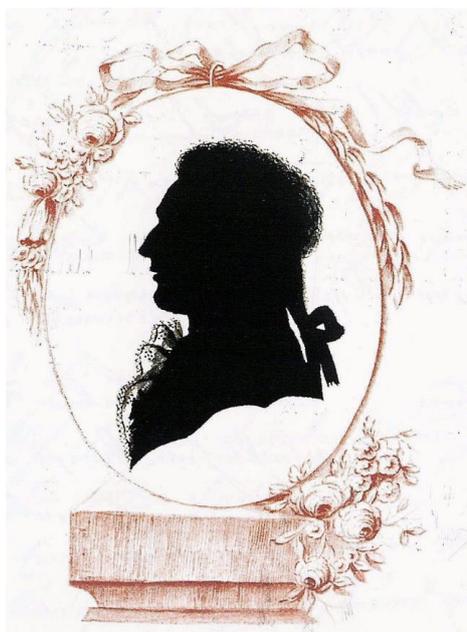
silueta - 1.obrys; *kontúra* (pozri *fikellura*)

2.technika *rezaného papiera*

silueta (rezaný papier) - drobná podobizeň z profilu, prevedená na kontrastnom prostredí, bez vnútornej kresby; obľúbená koncom 18.st.; pozri *wayang/wajang, Scherenschnitte*

Krämer-Trenkler: tieňové obrázky čiže „siluety“ nevynašiel francúzsky gróf Etienne de Silhouette (†1767); spojenie grófa s tieňovými obrazmi vzniklo inak: gróf bol najvyšším vyberačom daní; pre svoje prehnané nároky na peňaženky poddaných bol prepustený a neskôr sa preto meno Silhouette začalo používať na označenie redukovania vecí na najpotrebnejšie minimum

<https://en.wikipedia.org/wiki/Silhouette>

Tzv. siluetka (18.st.)

Hans Wahl, Anton Kippenberg: Goethe pred náhrobkom (rezaný papier, 1780)

siluetový film - film siluetový

Silvanus/Silván - v *rímskej mytológii* talianske a *etruské* božstvo žijúce v lese, preto bol bohom *lesa*; pôvodne škodil, neskoršie za vlády *Augusta* ochrancom pozemkov, ktoré obýval; zobrazovaný ako starý dedinčan s vencom z *borovice* na hlave, v ruke s nožom a plodmi, sprevádzaný *psom* a *kohútom*; jeho gréckym ekvivalentom bol *Pan*; pozri *rímski bohovia*

G. Bonasone, P. da Caravaggio: Boh Silván a Nymfa (herma, rytina, 1545)

Silvester - www: tento deň sa pôvodne nespájal so žiadnymi zvykmi, asi aj preto, že deň po ňom, čiže Nový rok, samopašne oslavovali *pohania* a cirkev to nerada videla; silvestrovská noc nebola dlhý čas ničím pozoruhodná, ľudia navštevovali kostol a ďakovali za všetko dobré v uplynulom roku; všetko zmenil až hospodársky rozvoj v 19.st.; viera v príchod nového *zlatého veku* a občianska spoločnosť premenili silvestrovskú noc na jednu z najbujarejších; polnočný ohňostroj a prípitky sa objavili na Silvestra 1900, ktorý bol mylne považovaný za začiatok 20.st.; pozri *vianočné dekorácie*; *imelo* (SME); *dedo Mráz* (Expres)

Silvestri Giovanni -

<https://sketchuniverse.wordpress.com/2013/12/>

G. Silvestri: Giottova campanilla vo Florencii (18.-19.st.)

silvestrini - Beliana v súvislosti s heslom *benediktíni*: odnož benediktínov

http://www.modlitba.sk/htm/zaujem/svatci/svatci_all/silvester.htm

http://en.wikipedia.org/wiki/Sylvester_Gozzolini

http://it.wikipedia.org/wiki/Congregazione_Silvestrina

Silvio a Dorinda - postavy z pastoračnej tragikomédie od Giovanniho Battisty Guariniho, ktorú prvý raz publikoval v roku 1590 v Benátkach; hra oslavovala *pastorálny život v Arkádii* a mala d'alekosiahle dôsledky na umenie a literatúry vo Francúzsku, Flámsku a Holandsku; extrémne zložitý dej sa zameriava na lásku medzi verným pastierom Mirtilliom a nymfou *Amarilis*; vedľajšia dejová línia sleduje osudy pastiera Silvia a nymfy Dorindy; Dorindo sa stará iba o lov a zabúda na svoje city; jeho šíp raz náhodou zasiahne Dorindu; Dorinda prestrojená vo zvieracej koži vylezie z krovia, kde sa ukrývala, a padá do náručie svojho opatrovníka Linea; Silvio si nakoniec uvedomí svoju lásku k Dorinde a ponúka jej šíp, aby sa mohla pomstiť a zobrať si na oplátku jeho život; Dorindino zranenie je iba povrchné a ona odmieta ponuku a všetko skončí dobre; obaja milenci sa vzali pred západom slnka toho istého dňa

http://en.wikipedia.org/wiki/Il_pastor_fido

[https://www.google.sk/search?q=Silvio+and+Dorinda&espv=2&biw=1855&bih=995&tbm=isch&imgil=5_iKi8GJWNz1JM%253A%253BO9RE3zlx1t6RpM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fde.wikipedia.org%25252Fwiki%25252FDorinda%25252C_Silvio_and_Linco_\(Guercino\)&source=iu&pf=m&fir=5_iKi8GJWNz1JM%253A%252CO9RE3zlx1t6RpM%252C_&usg=bo_o-kMP_B3BIEH-3lIGh6OsuCA%3D&ved=0CDYQyjc&ei=oIpvVLSPAuijyWP_wIKYBA#facrc=&imgdii=&imgre=5_iKi8GJWNz1JM%253A%253BO9RE3zlx1t6RpM%253Bhttp%253A%252F%252Fupload.wikimedia.org%252Fwikipedia%252Fcommons%252Fd%252Fd9%252FSilvio_and_Dorinda.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fde.wikipedia.org%252Fwiki%252FDorinda%252C_Silvio_and_Linco_\(Guercino\)%3B1433%3B1000](https://www.google.sk/search?q=Silvio+and+Dorinda&espv=2&biw=1855&bih=995&tbm=isch&imgil=5_iKi8GJWNz1JM%253A%253BO9RE3zlx1t6RpM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fde.wikipedia.org%25252Fwiki%25252FDorinda%25252C_Silvio_and_Linco_(Guercino)&source=iu&pf=m&fir=5_iKi8GJWNz1JM%253A%252CO9RE3zlx1t6RpM%252C_&usg=bo_o-kMP_B3BIEH-3lIGh6OsuCA%3D&ved=0CDYQyjc&ei=oIpvVLSPAuijyWP_wIKYBA#facrc=&imgdii=&imgre=5_iKi8GJWNz1JM%253A%253BO9RE3zlx1t6RpM%253Bhttp%253A%252F%252Fupload.wikimedia.org%252Fwikipedia%252Fcommons%252Fd%252Fd9%252FSilvio_and_Dorinda.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fde.wikipedia.org%252Fwiki%252FDorinda%252C_Silvio_and_Linco_(Guercino)%3B1433%3B1000)

L. Vallée: Silvio so zranenou Dorindou (1651)

Guercino: Silvio objavuje zranenú Dorindu (17.st.)

Silvius Brabo - Brabo

sily mytologické - mytologické sily

sima - 1.kamenný okraj *strechy*; pozri *architektúra*

2.vodorovný *rímsový* ukončujúci článok *gréckeho chrámu*, rôzne profilovaný, najčastejšie konvexne-konkávny v tvare *zvonovnice*; pozri *kyma*, *geison*, *antická architektúra*, *architektonické články*

<http://de.wikipedia.org/wiki/Sima>

Simeon - Nový biblický slovník: v súvislosti s *Uvedením Krista do chrámu*; zbožný muž z *Jeruzalemu*, ktorý neprestával očakávať *Mesiášov* príchod; Boh mu vyjavil, že nezomrie skôr, kým *Mesiáša* neuvidí na vlastné oči; keď prišiel čas, aby rodičia s *Ježišom* predstúpili pred *Hospodina*, *Duch svätý* viedol do chrámu aj *Simeona*; pri pohľade na *Ježiša* zaznel z jeho úst chválospev, známy dnes ako *Nunc dimittius*; ďalej *Simeon* prehovoril k prekvapenej *Márii* a povedal jej o *Ježišovej* úlohe v *Izraeli*, o bolesti, akú zakúsi pri pohľade na jeho život a smrť vo veľkom utrpení; v *Zlatej legende* *Simeon* vystupuje ako otec *Carina a Leucina*, ktorí sa stretli s *Ježišom* v pekle a priniesli na zem svedectvo o *Ježišovom* vzkriesení (pozri *Zostup do pekiel*, *Vzkriesenie Ježiša*); pozri *biblia*, *sedem bolestí Panny Márie* (*Rembrandt*); *Ukrižovanie: Panna Mária omdlievajúca* (*Hall*); *prorokynia Anna*, *Uvedenie Pána do chrámu*

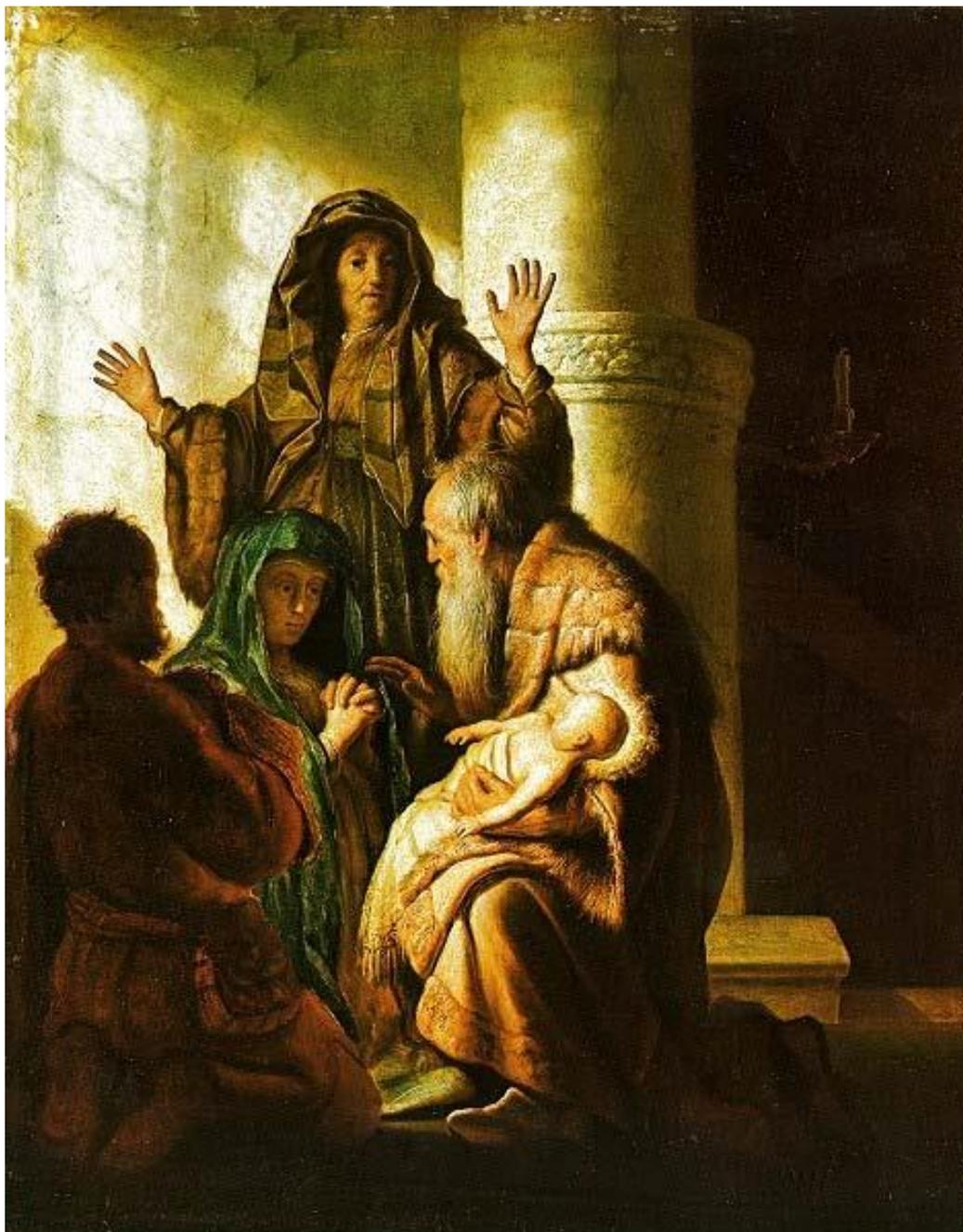
https://www.google.sk/search?q=Alexey+Egorov+painter&espv=2&biw=1848&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=zteeVdS8CcvqUtPuo_gO&ved=0CDcQsAQ&dpr=1#tbm=isch&tbs=rimg%3ACXIa6rKtOAmHjiFPfL2ii3BLXI7-OPU930zqvVqUAFr01cEB2w2GGiL_1u3jDnilpVqIiCH1vBF3PGJR2TXA7USKVC0SCYU98vaKlCtEtETj5KOYOgC9SKhIJeXv449T3fTMRxaaO2kY64moqEgmg9WpQAWvTVxEukn2dx6HY9yoSCQQHbDYYaIv-EUt126NwBaSuKhIJ7eMOeKW1WogRwLw5bXVgz3kqEgmIIfW8EXc8YhHGwU1rZeLESSoS CVHZNcDtRipUEV7Jb1wn9fEJ&q=Alexey%20Egorov%20painter

Giotto: Predstavenie Ježiša v chráme (freska, Scrovegni kaplnka, Padova, 1304-1306)

A. de Gelner: Simeon a Anna sa modlia k Ježiškovi (1700-1710)

Rembrandt: Simeonovo proroctvo Panne Márii (17.st.)

G. van den Eeckhout: Predstavenie Ježiša v chráme (1671)

G. van den Eeckhout: Simeon v chráme. Nunc dimittis (17.st.)

Rembrandt: Simeon s Ježišom (1669)

J. van Bijlert: Sv. Simeon predstavuje dieťa Ježiša v chráme (17.st.)

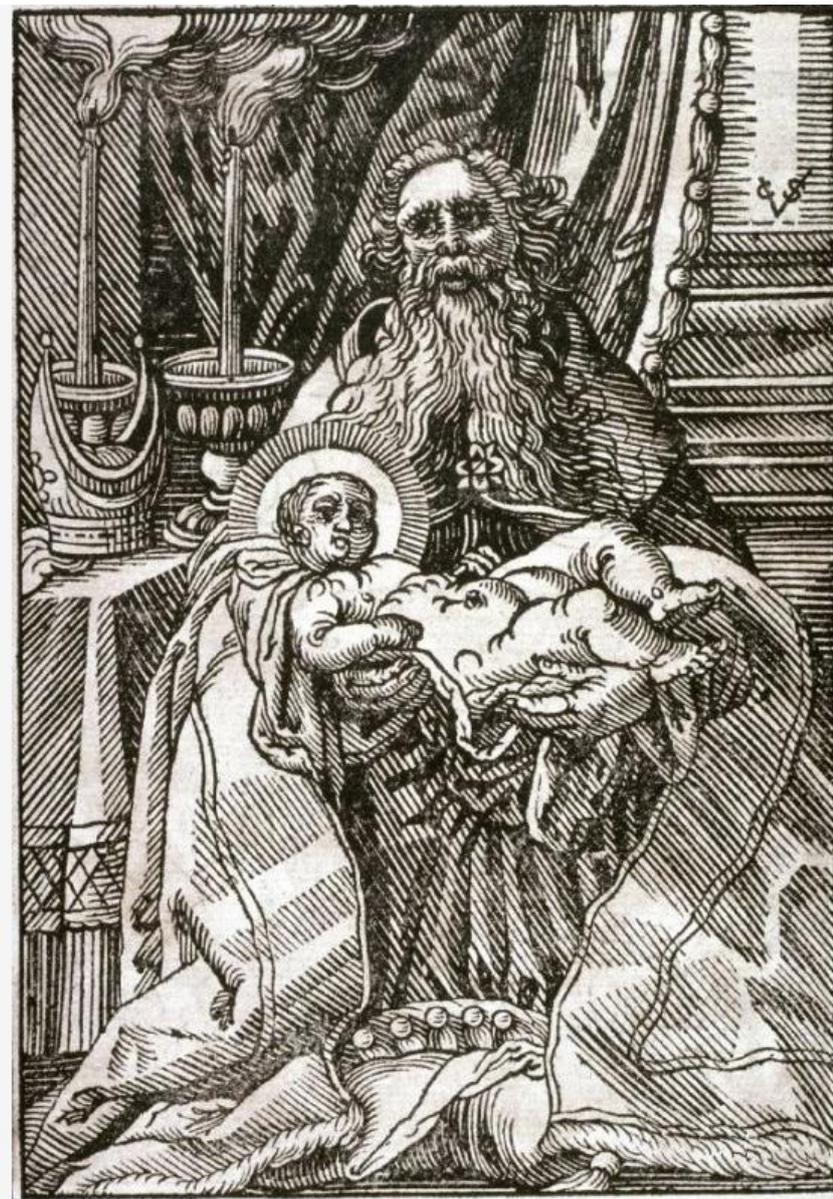
P. Brandl: Simeon s dieťaťom Ježišom (1725)

J. de Ribera: Svätý Šimon s Ježiškom (1647)

J. Ch. Jegher podľa A. Sallaerta: Predstavenie Krista v chráme (drevoryt, ilustrácia ku knihe Judocus Andries: „Perpetua Crux sive Passio Jesu Christi“ 1649)

Ch. van Sichem II: Simeon s dieťaťom Ježišom (drevoryt, 1657)

B. West: Simeon s Ježiškom (1796)

A. J. Jegorov: Simeon Spravodlivý (1830-1840)

Simeon Stylita mladší - (†597); tiež známy ako sv. Simeon z obdivuhodnej hory; arab. مار سمعان العمودي الأصغر / Mar sem'ān l-'amūdī l-Asgħar; svätec východnej pravoslávnej cirkvi a katolíckych cirkví východných a latinských obradov; narodil sa v Antiochii, jeho otec bol rodák z Edessy a jeho matka *Marta* bola neskôr uctievaná ako svätica; rovnako ako jeho starší menovec veľmi skoro v svojom živote začal žiť asketickým spôsobom života; spojil sa s komunitou askétov v Mandra a stylitom Jánom, ktorý bol ich duchovným vodcom; Simeon bol ešte chlapec, keď si postavil svoj vlastný stĺp v blízkosti Jánovho; prežil na stĺpe 68 rokov života; v priebehu tohto obdobia sa však niekoľkokrát presťahoval na nový pilier; pri príležitosti prvej zmeny, keď zišiel dole, bol vysvätený na *diakona* patriarchom Antiochie a biskupom Seleucie; kým Ján po ôsmich rokoch zomrel, bol od neho tak blízko, že mohli spolu ľahko rozprávať; po Jánovej smrti Simeon žil iba vo vetvách krikoch, ktoré rástli v blízkosti Theopolis; Simeon Stylita mladší bol vysvätený na kňaza a bol tak schopný vykonávať svätej omše na pamiatku svojej matky; rovnako ako v prípade väčšiny ostatných stylitov, spájalo sa s ním veľa zázrakov; zomrel vo svojich 75 rokoch a pochovaný bol vedľa hrobu svojej matky Marty v kláštore, kde kedysi žil pred výstupom na stĺp; zostali po ňom zachované texty kázaní a epistolografické texty, ako aj liturgické hymny; tie sú dokladom hĺbky a kvality jeho teologického vzdelania; pozri *kresťanskí svätci*

https://en.wikipedia.org/wiki/Simeon_Stylites_the_Younger

Sv. Simeon Stylita mladší (ortodoxná ikona)

Simeon Stylita starší/Simon Stylita - (†459); arab. مار سمعان العمودي /mar semʕān L-ʕamūdī; gréc. Ἅγιος Συμεὼν Στυλίτης; narodil sa v Sis (dnes mesto Kozan v Turecku) a zomrel v Qal'at Sim'an (Sýria); bol sýrsky askéta, ktorý dosiahol slávy, lebo 37 rokov žil na malej asi 1m širokej plošine na vrchole stĺpa blízko Aleppa; niekoľko ďalších *stylitov* neskôr nasledovalo jeho príklad; narodil sa ako syn pastiera; Sis ležalo v rímskej provincie Cilícia a po oddelení Rímskej ríše v 395 sa stalo súčasťou Východnej rímskej ríše, kde sa rýchlo šírilo kresťanstvo; Simeon vyvinul zápal pre kresťanstvo vo veku 13 rokov po prečítaní blahoslavenstiev (pozri *Kázeň na hore*); vstúpil do kláštora pred dosiahnutím veku 16 rokov a prejavoval v askéze takú extravaganciu, že jeho bratia usúdili, že nie vhodný pre života v komúne; bol požiadaný, aby opustil kláštor; neďaleko Aleppa si najskôr postavil pustovňu, kde podľa legendy jeden a pol roka žil bez jedla a vody; keď vyšiel z chatrče, jeho úspech bol ocenený ako zázrak; neskôr z dôvodu častých návštev pútnikov, ktorí ho vyhľadávali a žiadali o jeho radu a spôsobili, že nemal dostatok času pre svoju vlastnú pobožnosť a meditáciu, zvolil život na tri metre vysokom kamennom stĺpe, kde zostal až do smrti; stĺp bol obklopený železným plotom a ženám bol vstup prísne zakázaný; potravu mu prinášali iba malí chlanci z dediny, ktorí dokázali zdolať výšku stĺpa; tu čelil letným horúčavám aj zimným teplotám; Simeon vyčlenil čas pre návštevníkov každé popoludnie; pomocou rebríka mohli k nemu stúpať a je známe, že písal listy, znenie niektorých prežilo až dodnes; prikazoval svojim učeníkom striedmosť a súcit, hrešil proti úžere; veľa v jeho verejnej činnosti ukazuje snahu o sociálnu súdržnosť; svätí muži, ako bol Simeon, sa stávali nestrannými a nevyhnutnými patrónmi v sporoch medzi sedliakmi a obyvateľmi menších miest; o jeho živote vzniklo veľa legiend; raz prišla stará žena a dožadovala sa toho, aby ho smela vidieť; bola to jeho matka, ktorá ho 27 rokov nevidela; keď sa to Simeon dozvedel, zostúpil k nej a Boh zoslal na ženu smrteľný odpočinok; Simeon položil jej telo k stĺpu a rozlúčil sa s ňou; na tvári mŕtvej zažiaril blažený úsmev; Simeon musel prekonať veľa pokušení zlého ducha, ktorý mu závidel zachránených; bojoval hlbokou vierou, modlitbou, pôstom; dožil sa 80 rokov, vrátane 37/39 na pilieri; vďaka nemu sa veľa ľudí obrátilo na vieru v Krista a boli pokrstení; niekoľko ďalších stylitov nasledovalo jeho príklad: *Simeon Stylita mladší, Simeon Stylita III a Simeon Stylita z Lesbosu* a ďalšie; pozri *kresťanskí svätci*

<http://en.wikipedia.org/wiki/Stylites>

http://sk.wikipedia.org/wiki/%C5%A0imon_Stylita_star%C5%A1%C3%AD

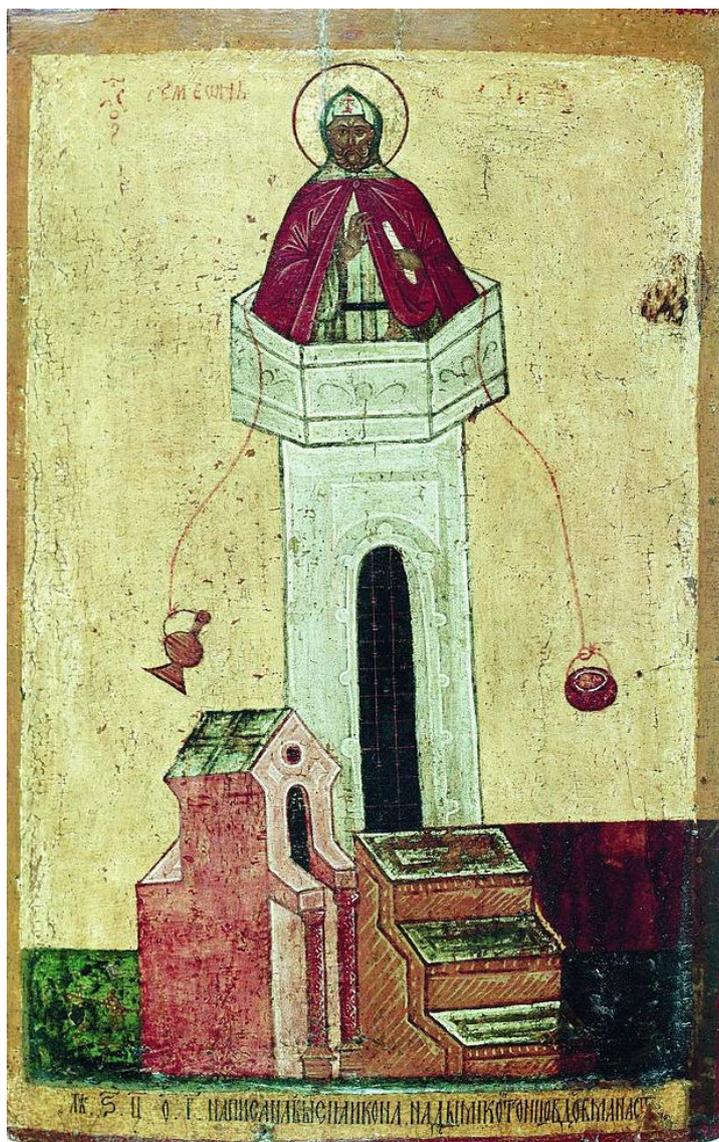
http://fr.wikipedia.org/wiki/Sim%C3%A9on_le_Stylite

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Simeon Stylita (kolorovaný drevoryt, Norimberská kronika, 1493)

Simeon Stylita (ikona z Kostarowce, Poľsko, 16.st.,)

Simeon Stylita (ikona, 1465)

Majster Pantoleon: Ctihodný Simeon Stylita (Terminológia Basila II, 979-989)

G. B. Tiepolo: Zjavenie Panny Márie sv. Šimonovi Stylitovi (16.st.)

Simeon Stylita III - (5.st.); alebo Simeon Tertius; gréc. Συμεών/Eumenon alebo Συμεάνης/Eumeanes; podľa iných možno išlo o Simeona z Aegee v starovekej Cilícii; niektorí ho nazývajú Mních Vyznávač zo Sicílie, ale ide zrejme o zlý prepis mena Cilícia; pustovník a sýrsky *stylita* v 5.st., čase pred rozkolom gréckej pravoslávnej cirkvi a koptskej cirkvi; vie sa o ňom veľmi málo; jeho stĺp stál v blízkosti Kilikában Hegka v Cilícii; podľa tradície do stĺpu udrel blesk a zabil ho; iní bádatelia veria, že žil až v 7.st.; pozri *kresťanskí svätci*

https://en.wikipedia.org/wiki/Simeon_Stylites_III

Simeon Stylita z Lesbosu - (†844); mních, ktorý žil v priebehu obdobia byzantského *ikonoklazmu* (814-842); nasledoval podobný spôsob života na vyvýšenom pilieri či stĺpe ako *Simeon Stylita*; tu sa izoloval sa od sveta a postil, modlil sa a študoval; je uctievaný spolu so svojimi dvoma bratmi, sv. Jurajom arcibiskupom v Mytilene a sv. Dávidom mníchom; boli synmi Adriana a Konstanty; tí mali sedem detí, z ktorých päť sa stalo mníchmi; najstarší Dávids a naučil čítať a písať a bol pastierom oviec svojho otca; počas obrovské búrky sa mu zjavil sv. Anton a prikázal mu cestovať do kláštora na hore Ida v Malej Ázii; v ďalšom sne dostal pokyn ísť k biskupovi Gargara, aby ho vysvätil na diakona a neskôr na kňaza; neskôr sa vrátil do kláštora a v ďalšom sne bol inštruovaný, aby

postavil kostol Saint Kirikou a Ioulittis a kláštor pre mníchov; po desiatich rokoch jeho matka prišla, aby ho informovala, že jeho otec zomrel; jej najmladší syn mal 8 rokov a po návrate od Dávida do Mytilene krátko na to zomrela; Simeon sa naučil čítať a písať žijúci v kláštore svojho brata a stal sa tam mníchom; keď Dávid vo veku 66 rokov zomrel, Simeon na príkaz brata sa vrátil späť do Mytilene; potom išiel do kostola Panagia na ostrove Apáno Skala a viedol podobný život ako *Simeon Stylita*; izoloval sa, postil, modlil a študoval; tu sa dozvedel, že aj jeho brat Juraj sa stal mníchom a bol vysvätený za kňaza; rovnako sestra Illaria sa stala mníškou; spoločne aj s ďalšími mníchmi založili veľký kláštor, kde mohlo veľké množstvo kresťanov počuť Božie slovo; mier kláštora narušili zmätky na cisárskom dvore, uväznenie a oslepenie Konštantína VI, vyhostenie cisárovnej Ireny na Lesbos a prenasledovanie kresťanov cisárom Leronom V. Arménskym; prišlo prvé obrazoborecké obdobie, Simeon bol vyhostený na ostrov Saint Isidore, zatiaľ čo Juraj zostal v kláštore; potom bol deportovaný na neobývaný ostrov oproti Troy Lagousa; neskoršie cestoval, všade sa živil ako rybár a pomáhal ľuďom v núdzi a chorým, založil ženský kláštor; za vlády cisára Theophila bol opäť zatknutý, ale pred smrťou ho zachránila cisárovná Theodora; bol deportovaný na ostrove Aphousia v Marmarskom mori; keď cisár Theophilos zomrel, jeho manželka Theodora odvolala vyhnanstvo všetkým kňazom; Simeon sa so svojimi študentmi usadil v kláštore; pred smrťou sa vrátil do svojho rodiska; pozri *kresťanskí svätci*

https://en.wikipedia.org/wiki/Symeon_Stylites_of_Lesbos

Simeon svätý blázon/Simeon z Edesy - (†550); pozri *jurodiví*

https://en.wikipedia.org/wiki/Simeon_the_Holy_Fool

Simon Trenta - (†1475); nem. Simon Unverdorben – „Simon Nepoškrvený“; tal. Simonine di Trento; tiež známy ako Simeon; dvojročný chlapec z mesta Trento v Taliansku, z ktorého zmiznutia a vraždy boli obviňovaní vedúci predstavitelia mestskej židovskej komunity na základe jeho mŕtvolvy údajne nájdenej v pivnici domu židovskej rodiny; príbeh patrí do doby panovania biskupa Johannesu IV Hinderbacha, rakúskeho šľachtica, pod jurisdikciou Svätej ríše rímskej cisára Fridricha III.; krátko pred Simonovým zmiznutím, Bernardino z Feltre, potulný františkánsky kazateľ, doručil sériu kázaní v Trente, v ktorom hanobil miestnu židovskú komunitu; keď Simon zmizol okolo *Veľkej noci* 1475, podľa jeho príbehu Židia použili ho jeho krvi na pečenie svojich veľkonočných *macesov* a na okultné rituály; celá židovská obec (muži aj ženy) boli zatknutí a nútení priznať sa na mučení; pätnásť z nich, vrátane Samuela, hlavy komunity, boli odsúdení na smrť a upálení; židovské ženy obžalované ako komplici boli mučené, ale prepustené z väzenia v roku 1478 vzhľadom na pápežskú intervenciu; prípad na Trenta tiež inšpiroval obvinenia z rituálnej vraždy proti Židom v okolitých regiónoch; Simon sa stal ohniskom úcty pre miestnu katolícku cirkev; miestny biskup Trenta, Hinderbach, sa snažil Simona vysvätiť; sv. Simonovi bolo priamo pripísaných do jedného roka jeho zmiznutia cez sto zázrakov a jeho kult sa šírila cez Taliansko, Rakúsko a Nemecko; avšak zázraky vyvolávali pochybnosti, preto pápež Sixtus IV poslal biskupa z Ventimiglia, učeneného člena dominikánskeho rádu, aby ich prešetril; uctievanie bolo obnovené v roku 1588; pápež Pavol VI odstránil sviatok Simona z kalendára svätých v roku 1965; Simon Trenta sa neobjavil v novom rímskom martyrológiu z roku 2000, ani v akomkoľvek modernom katolíckom kalendári; pozri *antisemitizmus*

https://en.wikipedia.org/wiki/Simon_of_Trent

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Smrť Simona z Trenta (Norimberská kronika, 1493)

Škola N. Weckmanna: Mučenie sv. Simonina (polychrómovaná drevorezba, 1505-1515)

Simonet Enrique - (†1927); španielsky maliar; narodil sa v Valencii; napriek tomu, že študoval na na Saint Charles Kráľovskej akadémii výtvarných umení Valencii, stal sa členom spoločenstva umelcov v meste Málaga a tiež navštevoval dielňu Bernardo Ferrándiz Bádenez, ktorá bola súčasťou Malagskej maliarskej školy; r. 1887 získal štipendium na štúdium maliarstva na Akadémii výtvarných umení v Ríme, kde maľoval 1890 obraz *Anatómia srdca*, ktorý mu priniesol medzinárodné uznanie niekoľko ocenení; Simonet cestoval po Taliansku, navštívil Paríž niekoľkokrát a v roku 1890 urobil turné po Stredomorí, cestoval do *Svätej zeme*, kde maľoval svoje monumentálne dielo *A zaplakal nad ním - Flevit super Illa*, za ktoré získal rad vyznamenaní

E. Simonet: Zaplakal nad ním (1892)

E. Simonet: Anatómia srdca (1890)

E. Simonet: Sťatie sv. Pavla (1887)

E. Simonet: Tretia kopija (1899)

E. Simonet: Parisov súd (1904)

Simoni Gustavo - (†1926); talianski maliar; Simoni bol plodný tak v olejomalbe ako v *akvareli*, pričom osobitnú pozornosť venoval životu obyčajných ľudí; okrem scén z jeho rodného Talianska dokumentoval islamský svet severnej Afriky; pozri *orientalista*

https://www.google.sk/search?q=Simoni+Gustavo&espv=2&biw=1846&bih=995&tbm=isch&imgil=4NqC56YorkNrVM%253A%253BU6fxML3QU5IN3M%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.wikigallery.org%25252Fwiki%25252Fpainting_134650%25252FGustavo-Simoni%25252FThe-Tambourine-Player&source=iu&pf=m&fir=4NqC56YorkNrVM%253A%252CU6fxML3QU5IN3M%252C_&usg=__j89WG4feLCIwRY1liTirvtBXMPo%3D&ved=0CCwQyjc&ei=gqKtVPC5EozWasKPgZAE#imgdii=&imgrc=4NqC56YorkNrVM%253A%253BU6fxML3QU5IN3M%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.wikigallery.org%252Fpaintings%252F134501-135000%252F134650%252Fpainting1.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.wikigallery.org%252Fwiki%252Fpainting_134650%252FGustavo-Simoni%252FThe-Tambourine-Player%3B447%3B660

G. Simoni: Spevák lyrických piesní. Minnesänger (akvarel, 1890)

G. Simoni: Thais vyzýva Alexandra Veľkého, aby zapálil palác Persepolis (19.st.)

simónia - *svätokupectvo*; názov podľa biblického čarodějníka *Simona*; kúpa, predaj alebo prepožičiavanie duchovných hodnôt za peniaze, príhovory apod.; pozri *odpustky*, sv. *Bruno*

Simons Michiels - (†1673); pozri *holandskí maliari 17.st.*

M. Simons: Zátišie s broskyňami, slivkami, hroznom a melónom (17.st.)

Simpronian - Symforian

simultaneizmus - termín, ktorý pre svoju tvorbu používal Robert Delunay (*orfizmus*), aby v svojom maliarskom diele okrem farebných teórií vychádzajúcich zo Seuratovho *neoimpresionizmu* (pozri *komplementárny kontrast*) formuloval súčasne aj predstavu univerzálne pôsobiacich síl, ktoré zachycoval; obraz chápal ako paralelu životného pocitu, ako prelínajúce sa tvary, ktorých vírenie ap. vyjadrovalo súbežnosť obrazových dejov (cykly *Okná*, 1911; *Simultánne terče a Kruhové rytmy*, 1912)

-niekedy v rokoch 1912-1913 ma napadlo maľovať tak, aby bol obraz technicky závislý iba na farbe a farebných kontrastoch, avšak aby sa menil v čase a ponúkal by simultánne vnímanie všetkého naraz; k popisu som použil *Chevréulovho* odborného termínu *simultánny kontrast*

simultánna kompozícia - lat. simul – „súčasne“

Baleka: vo výtvarnom umení, najmä v *maliarstve* a *grafike* ide o také zobrazenie deja, ktorý súčasne prebieha na rôznom mieste a v rôznom čase a je začlenený do jedného celku na obrazovej ploche; súbežnosť čiastkových dejov a rôznych rovín reality vytvára nové, asociačne bohaté vzťahy, z ktorých vznikajú poetické, myšlienkové a iné významy; prvky kompozície (motív, priestor, čas) sa prelínajú v obrazovej rovine a vzájomnými vzťahmi vytvárajú syntézu; princíp simultánnej kompozície využívali najmä *stredoveké umenie*, *manierizmus*; simultánny princíp používal rad technik novovekého umenia (*koláž*, *montáž*) a tiež rad smerov (*futurizmus*, *kubizmus*, *surrealizmus*); iným typom je *selektívna kompozícia* a *kontinuálna kompozícia*; pozri *Judášov bozk*, *Slepec a jeho uzdravenie*, *Zvestovanie pastierom*

Búrka na mori (neznámy grécky alebo byzantský rukopis)

G. di Paolo: Ján Krstiteľ odchádza do divočiny (1454)

H. L. Schaufelein: Posledná večera

Geertgena tot Sint Jans: Edinburghské ukrižovanie. Ukrižovanie Krista so svätým Hieronymom a svätým Dominikom (koniec.15.s.-zač. 16.st.)

Majster Máriinho života: Joachim a Anna pred Zlatou bránou (koniec 15.st.)

simultánna perspektíva - perspektíva simultánna

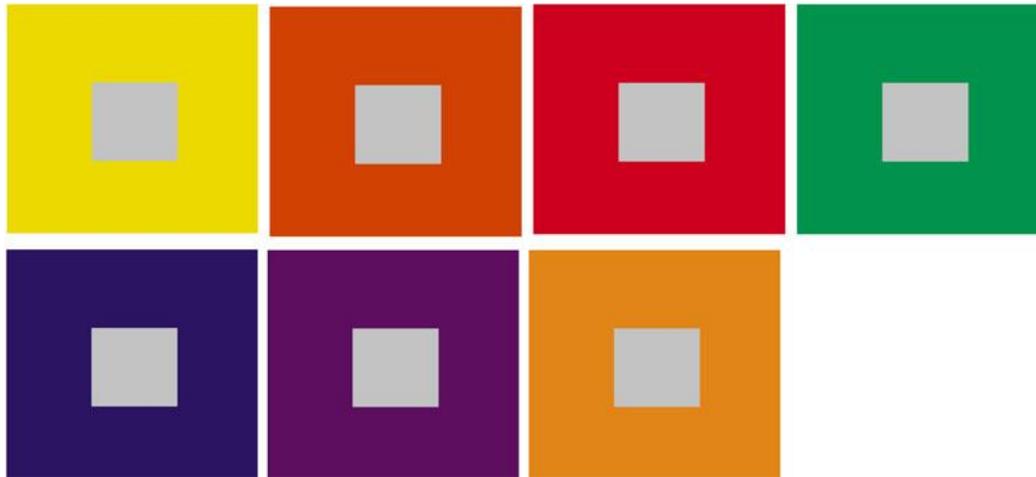
simultánny - prebiehajúci súčasne, súbežný, súčasný; pozri zdôrazňovanie simultánnosti v kompozícii *expresionizmu*; pozri *koláž*

simultánny kontrast/súbežný kontrast - je forma *komplementárneho kontrastu*; rozdiel medzi dvoma *komplementárnymi farbami* je najväčší, ak ich umiestnime vedľa seba (pozri *Chevreulov zákon simultánneho kontrastu*); uplatnenie *farebnej indukcie* v kompozícii: červená farba dáva sivému okoliu zelený nádych, fialová sivému okoliu žltý nádych ap.; napr. hlavný predstaviteľ *orfizmu* Delaunay bol presvedčený, že farba, ktorá nemá komplementárny náprotivok, sa v atmosfére lomí a vyvoláva všetky farby spektra; pozri *farba javová*; *kubizmus orfický*

-jav, podľa ktorého oko k danej farbe vytvára *farbu doplnkovú/komplementárnu*; rozdiel medzi dvoma komplementárnymi farbami je najväčší, ak ich umiestnime vedľa seba (*Chevreulov zákon simultánneho kontrastu*); rozdiel medzi dvoma komplementárnymi farbami vynikne, ak ich položíme vedľa seba, pričom každá *primárna farba* má svoju *komplementárnu/doplnkovú farbu* vytvorenú zo zvyšných dvoch primárnych farieb); pozri *farebná indukcia*, *plastičnosť farby*

Smith: súbežný kontrast je jav, ku ktorému dochádza pri pozorovaní vedľa seba položených farieb alebo tónov; ak sledujeme dve farby položené vedľa seba, pôsobia vzájomne kontrastnejšie ako keď ich pozorujeme oddelene; je to preto, lebo v mieste dotyku dvoch farieb dochádza aj k tónovej zmene; silná farba má tendenciu indukovať vo svojom okolí svoju doplnkovú farbu a tak ovplyvňovať podobu farby vedľa seba položenú: napr. červená farba ako najvýraznejšia farba indukuje do svojho okolia svoju doplnkovú farbu zelenú; simultánnemu kontrastu je podobný *kontrast následných predstáv* (rozdiel iba v tom, že k nemu dochádza po odvrátení zraku) a na rovnakom princípe je *kontrast zmiešaný* (opätovné prechádzane zrakom z jednej farebnej plochy na druhú a späť); pozri *Chevreulov zákon simultánneho kontrastu*, *komplementárny kontrast*, *farebná indukcia*

<http://www.dsource.in/course/visual-design-colour-theory/colour-interaction-and-color-effects>

simultánny kostol - *kostol simultánny*

Simurgh - perzsky سيمرغ / simrgə, simorgh, simurg, simoorg, simourv; tiež známy ako *Angha* (perzsky عنقا); *sasánovský* kráľovský symbol; *monštrum*, mýtický lietajúci tvor; jeho zobrazenie sa objavuje vo všetkých obdobiach *iránskeho umenia* a v literatúre a v ikonografii ďalších zemepisných oblastí pod perzským kultúrnym vplyvom (stredoveké *Arménsko*, *Byzantská ríša*); objavuje sa v umení turkických národov Strednej Ázie, kde sa menuje *Kerkés*, *Semrug*, *Semurg*, *Samran* a *Samruk*; meno Simurgh pochádza z Blízkeho Východu; v perzskom jazyku *pehlevi* znie „sēnmurw“, v perzskom jazyku *pazand* ako „sina-mru“; v avestskom jazyku (pozri *Avesta*) znie *mərəγō-Saen* (vták Saen); pôvodne dravec, pravdepodobne *orol*, *sokol* alebo *jastrab krahulec*, ako možno odvodiť z etymologicky príbuzného v *sanskrite* *šyenaḥ* („dravec, orol“), ktorý sa tiež javí ako tvor božskej podstaty; Saen je osobné meno; Simurgh vystupuje v iránskom umení ako okrídlené zviera v tvare vtáka, dosť gigantické, aby unieslo slona alebo veľrybu; má telo páv, hlavu psa a pazúry leva, niekedy má ľudskú tvár; ide o monštrum ženského rodu, samicu, cicavca, ktorá dojčí svoje mladé; má zuby, perie farby medi a hoci bol pôvodne popisovaný ako kombinácia psa a vtáka, neskôr je zobrazovaný s hlavou psa alebo človeka; je nepriateľom hadov a jeho prirodzeným prostredím sú miesta s množstvom vody; prvá časť jeho mena „Si“ (simorgh, simorgh, simurg, simoorg, simourv) bola pripojená ľudovou etymológiou a v modernej perzštine znamená číslovku „tridsať“; „si“ sa stalo základom legiend, napr. že Simurgh bol veľký ako tridsať vtákov alebo mal tridsať farieb (sirəng); iránske legendy považujú Simurgha za tak starú bytosť, že videl trojnásobný koniec sveta; vďaka tomu, že žije tak dlho, naučil sa všetkým múdrosťam sveta; podľa jednej legendy sa každých 1700 rokov vrhá ako *Fénix* do plameňov; Simurgh vystupuje ako prostredník a posol medzi nebom a zemou; má útočisko na strome *Gaokerena*, z ktorého plodov sa vyrábal elixír (v avestskom jazyku: *haniva*) nesmrteľnosti a vzkriesenia mŕtvych; diabol sa pochopiteľne usiloval strom života zničiť a stvoril útočnú jašteričku alebo žabu, ale strom *Gaokerena* chránilo desať rýb *Kara* a somár s deviatimi ústami a šiestimi očami; negatívna symbolika jašteričky a hada na jednej strane a kladná symbolika v podobe rýb a somára približuje námet kresťanskej mytológie (had = satan, somárík = nevinnosť blízka čistote baránka); ikonografia somáríka so šiestimi očami rovnako blízka predstave *apokalyptického baránka*; strom života *Gaokerena* stojí uprostred svetového mora **Vourukhasa**; semená stromu *Gaokerena* sú silným liekom; keď Simurgh vzlietol, triasol listami stromu života, aby vypadávali všetky semená, ktoré roznášal po svete vietor *Vayu-Vata* a dážď *Tishtrya*, a zapúšťali svoje korene, aby každá *haniva* mohla liečiť všetky choroby ľudstva

www: Simurgh vystupuje v rozprávke o Ferdowsi z *Knihy kráľov*; kde pomáha princovi Zalovi; Zal bol synom kráľa Siya a narodil sa ako albín; keď ho uvidel otec, domnieval sa, že farba jeho syna je znamením, že dieťa má znamenie démonov a dal dieťa zaniest' do hôr; plač dieťaťa počul vták Simurgh, ktorý žil na vrchole hory, ujal sa dieťaťa a vychoval ho; keď Zal dospel a chcel sa vrátiť ku svojej rodine, daroval mu smutný Simurgh jedno zo svojich zlatých pier, ktoré mal spáliť, keď bude potrebovať pomoc; po návrate do kráľovstva sa Zal oženil s krásnou Rudabeh; keď sa im mal narodiť syn, pôrod bol veľmi zdĺhavý a ťažký; Zal sa rozhodol privolať Simurgha a ten prikázal vykonať cisársky rez, ktorý zachráni matku aj dieťa, ktoré sa neskôr má stať najväčším perzským hrdinom Rostamom

<http://en.wikipedia.org/wiki/Simurgh>

Simurgh (sasánovská textília, 5.-7.st.)

Simurgh (strieborný pozlátený tanier, perzské umenie)
strieborná sasánovská nádoba

Simurgh (portál madrasy Nadia Divan-Beghi v Buchare, Uzbekistan)

Simurgh nesúci princa Zala (perzská maľba)

B. Alivandi: Simurgh (1980)